

LEGAL UPDATE

Herziening GOMA: Meer verantwoordelijkheid voor zorgaanbieder bij afwikkeling medische incidenten

Datum: 13 februari 2023

Ruim 12 jaar na de inwerkingtreding van de GOMA 2010 (Gedragscode Openheid Medische Incidenten: betere afwikkeling Medische Aansprakelijkheid) is [de GOMA 2022](#) gepubliceerd. De GOMA 2022 zal per 1 maart 2023 in werking treden. Aanleiding voor herziening waren ontwikkelingen in de praktijk, in de wetgeving en in (tucht)rechtspraak. In deze Legal Update schetsen we kort wat de GOMA 2022 inhoudt en geven we een overzicht van de belangrijkste wijzigingen.

De Gedragscode Openheid Medische Incidenten

De GOMA geeft aanbevelingen aan zorgaanbieders, zorgverleners verzekeraars, patiënten en belangenbehartigers bij de aanpak van medische incidenten en de afwikkeling van klachten en schadeclaims. Het doel van de GOMA 2022 is dat voor al deze partijen een klimaat wordt gecreëerd van wederzijds vertrouwen, transparantie en samenwerking.

Belangrijkste wijzigingen

Opbouw en omvang

De GOMA 2010 hanteerde een scherp onderscheid tussen enerzijds openheid over medische incidenten (deel A) en anderzijds de afwikkeling van medische aansprakelijkheid (deel B). Dit onderscheid is in de GOMA 2022 losgelaten. De GOMA 2022 bestaat uit vier paragrafen, namelijk 'uitgangspunten', 'signaleren, communiceren en onderzoeken', 'herstellen en oplossen' en 'afhandeling verzoeken tot financiële compensatie'. Daarmee wordt aangesloten op de praktijk, waarbij van een scherp onderscheid tussen verschillende fases bij (de afwikkeling van) een medisch incident vaak ook geen sprake meer is. Ook is het aantal aanbevelingen toegenomen van 19 naar 26 aanbevelingen in de GOMA 2022.

Impact incident op de zorgverlener

Nieuw in de GOMA 2022 is dat expliciet aandacht wordt besteed aan de impact van een incident op de betrokken zorgverlener, de zogenaamde *second victim*. In aanbeveling 5 is opgenomen dat zorgaanbieders in het kader van goed werkgeverschap begeleiding en ondersteuning moeten bieden aan zorgverleners die betrokken zijn (geweest) bij een incident.

Melding van behandeling verzoek tot schadevergoeding bij verzekeraar

De GOMA 2010 schreef voor dat de aansprakelijkheidsverzekeraar zich bij de patiënt kenbaar diende te maken zodra sprake was van een behandeling van het verzoek om schadevergoeding na een incident. Dat wijzigt in de GOMA 2022: niet de aansprakelijkheidsverzekeraar, maar de zorginstelling zelf dient de patiënt te laten weten dat een verzoek wordt beoordeeld door de verzekeraar en dat de verzekeraar namens de zorginstelling handelt. Op die manier legt de GOMA 2022 de nadruk op persoonlijk contact tussen de zorginstelling en de patiënt, om zo persoonlijk contact te verbeteren en mogelijke escalatie te voorkomen. In dit licht dient een zorginstelling volgens aanbeveling 14 van de GOMA 2022 een patiënt erop te wijzen dat het inschakelen van een belangenbehartiger mogelijk is.

Informatieverschaffing door zorgaanbieder

Volgens aanbeveling 26 van de GOMA 2022 is het de verantwoordelijkheid van zorgaanbieders om de patiënt proactief te informeren over de aard en consequenties van een geschilprocedure in de zin van de Wkkgz. In de toelichting op deze aanbeveling wordt aangegeven dat de zorgaanbieder de patiënt dient te wijzen op het bindende karakter van geschilbeslechting en op mogelijke alternatieven. Ook dient

de zorginstelling de patiënt erop te wijzen dat geschillencommissies enkel bevoegd zijn om een schadevergoeding van maximaal € 25.000 toe te wijzen. Wanneer de patiënt een belangenbehartiger heeft zal de zorgaanbieder kunnen volstaan met algemene informatie. Indien dat niet het geval is, dient de zorgaanbieder de patiënt mondeling te informeren.

Handhaving

De GOMA 2022 kent geen instrument om rechtstreeks handhaving af te dwingen. Wel wordt in de inleiding van de GOMA 2022 opgemerkt dat de gebondenheid aan de bepalingen van de GOMA moet worden aangenomen in de (tucht)rechtspraak. Via de invulling van open normen zou de gedragscode dus haar weg kunnen gaan vinden in de jurisprudentie.

Conclusie

Met de herziening van de GOMA wordt de patiënt bij de afwikkeling van medische incidenten verder ontlast. Er komt een (nog) zwaardere verantwoordelijkheid te rusten op de zorgaanbieder en zorgverlener om de patiënt deugdelijk te informeren en te begeleiden na een incident. Dat is een nobel streven, maar het roept vragen op over de praktische haalbaarheid hiervan in de medische praktijk. We moeten afwachten welke rol de GOMA 2022 op dat vlak gaat vervullen.

Dit is een Legal Update van de teams Aansprakelijkheid & Verzekering en Zorg & Sociaal domein.

Voor meer informatie:

Petra klein Gunnewiek

+31 30 25 95 726

petrakleingunnewiek@vbk.nl